

Березень 2026

АКЦЕНТ

**ДЛЯ КАТЕРИНИ БОЙЧУК
ЗАНЯТТЯ ТВОРЧІСТЮ – ЦЕ
НЕ ХАОС, ЦЕ СИСТЕМАТИЧНА
РОБОТА!**

**НІМЕЦЬКИЙ КОД МУЗИКИ:
МІЖ ГЕРОЇКОЮ БЕТХОВЕНА І
ЛІРИКОЮ МЕНДЕЛЬСОНА**

**ФОРМУЛА УСПІХУ:
ЩО СТОЇТЬ ЗА ВИБОРОМ
РЕПЕРТУАРУ**

ДЛЯ КАТЕРИНИ БОЙЧУК ЗАНЯТТЯ ТВОРЧІСТЮ — ЦЕ НЕ ХАОС, ЦЕ СИСТЕМАТИЧНА РОБОТА

Нещодавно до Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є.Задора завітала скрипалька, викладачка Київської муніципальної академії музики імені Р.М.Глієра, лауреатка всеукраїнських та міжнародних конкурсів Катерина Бойчук. Окрім концерту та майстер-класу ми мали можливість поспілкуватись з артисткою. Такі зустрічі часто руйнують ілюзії. Бо за сценою, за визнанням, за ідеальним образом відкривається жива людина — зі своїми сумнівами, помилками, пошуками. І тоді шлях перестає виглядати як пряма лінія до успіху. Він стає складнішим, але й чеснішим. І, можливо, саме в цей момент ми, студенти, впе-

рше починаємо думати не про кар'єру, а про сенс.

— Пані Катерино, як Ви знайшли свій шлях до музики? Хто або що вплинув на вибір Вашої професії?

— Моя мама і сестра — віолончелістки, і я вже з самого дитинства знаходилася в музичному середовищі. У мене була подруга, скрипалька, а її мама, відповідно, — викладач гри на скрипці. От ми здружилися. Незважаючи на те, що у мене вдома виключно

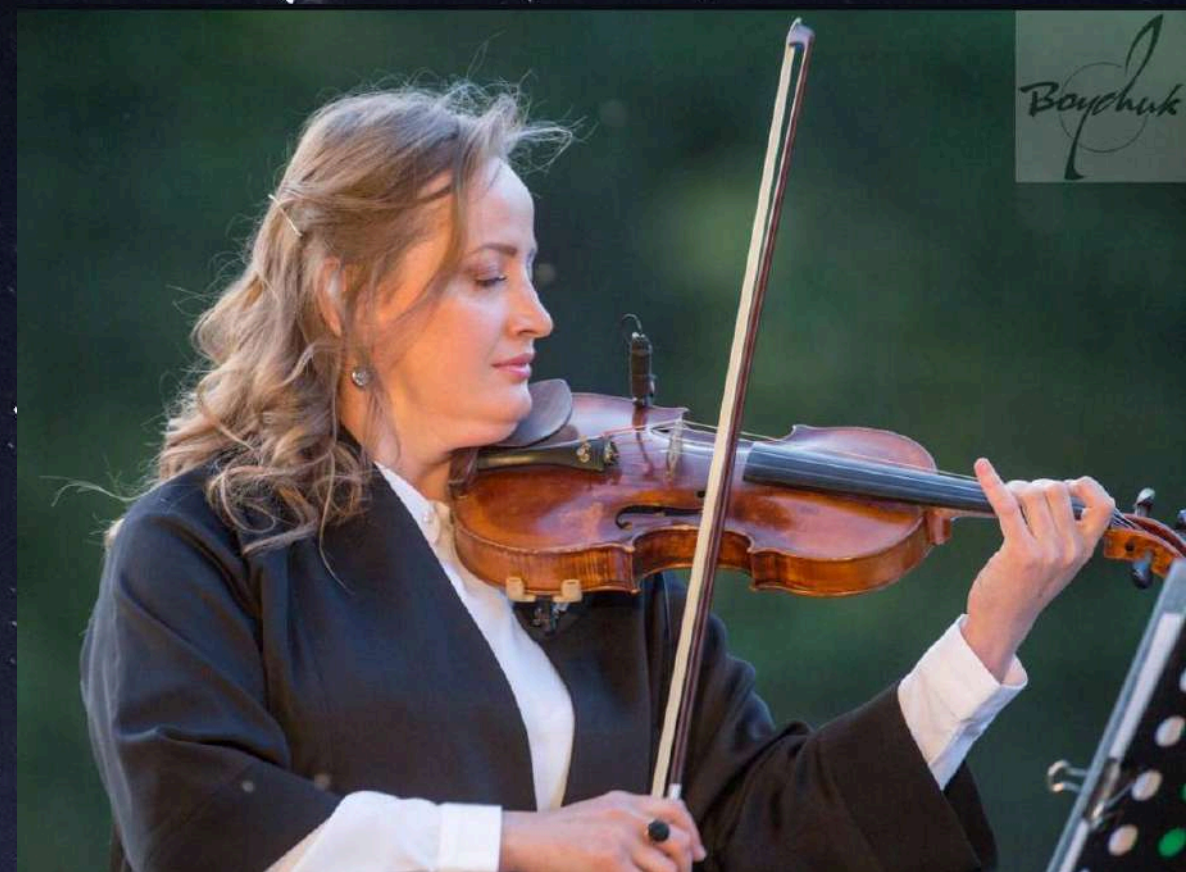
віолончелісти, я захотіла грати саме на скрипці. Були періоди, коли я кидала заняття. Коли музикувала моя сестра Олічка – всі казали: «Розумниця, як гарно грає». А ось коли я брала до рук скрипку: «Боже! Руки не так, все не так». От я відкладала скрипку подалі і заявила, що більше не буду грати. Мама почекала два тижні, а потім поступово мене до скрипки «повернула». Деякий час вони з сестрою вмовляли мене грати на альті, мовляв, мало хороших альтистів. Але я казала: ні, та й годі.

– Ви здобували музичну освіту у двох визначних музичних центрах України – Львові та Києві. Чи відчували Ви відмінності у львівській і київській скрипкових школах: виконавські, педагогічні, особистісні?

– Мені пощастило саме у Рівному, де я народилася. Я ходила на уроки до Людмили Василівни Ананьєвої. Вона не викладала в училищі, це був друг сім'ї. Бабуся Люда (так я її називала) займалася зі мною упродовж двох років безкоштовно, через день. Саме вона мені поставила апарат (тобто постановку рук), що найважливіше. Ми два роки крім вправ нічого не грали. Тому, коли був вибір: куди вступати на навчання, звісно, одразу хотілося до Києва. Але на той час це було

платно, а в нас не було таких можливостей, тому я вступила до Львівської середньої спеціальної музичної школи-інтернат, у клас викладача Оксани Василівни Цап. Позаяк, коли вже є база, з якою можна працювати (тобто апарат) слід нарощувати технічні навички. Це, в принципі, було для мене нескладно. Через те, що я з самого початку прагнула до Києва, після закінчення львівської десятирічки поїхала на навчання до Національної музичної Академії України. У Києві мене напружувало викладання деяких дисциплін російською мовою: я не розуміла музичних термінів, та і правопису не знала. Але найважливіше – це спеціальність, у мене були свої чіткі цілі: я хотіла виступати, тому робила все, що від мене залежить.

– Ваша творча біографія підкріплена найвищими нагородами і перемогами на міжнародних і всеукраїнських конкурсах. Як Ви готуетесь до таких відповідальних виступів?

– Підготовка до конкурсу – це щоденна праця: кілька місяців нон-стоп занять і багато обігривань. Це важко і фізично, і психологічно. Але я вважаю, що саме конкурси дають найкращий поштовх для зростання. Зажди наголошую, що лише через перенапругу можна вийти на новий рівень, бо коли ми знаходимося постійно в звичному оточенні, зви-

чному оточенні, звичному режимі – це не дасть нового результату. Конкурси також не дають право виходити на сцену неготовою, невпевненою. І я зараз продовжую тримаю себе в лещатах і не даю спуску. Тим більше в мене студенти, я мушу так само бути в формі та в матеріалі, вміти показати. Це мене стимулює.

– Знаю, що Ви багато виступаєте за кордоном, охопили гастролями майже всі континенти. Чи є відмінності у сприйнятті класичної музики, в організації концертної справи у зарубіжжі, порівняно з Україною? Який зарубіжний досвід варто було б запозичити українцям?

– Закордонний менеджмент працює, він просто

там є, чого нам дуже сильно бракує. Наразі ситуація в Україні потроху змінюється. Але нам ніколи не було просто, до війни також. В Україні більшість зв'язків тримається на власних домовленостях та знайомствах. Зараз моя концертна діяльність на фрілансі. Бути солістом, підписати контракт в Україні з концертною організацією чи агенцією – цього просто немає. Тому наші музиканти їдуть за кордон. Якщо пощастить отримати нагороду на престижному конкурсі, це дасть можливість підписати контракт з концертною агенцією або отримати якісний інструмент на цілий рік чи два та представляти фірму «Steinway» чи грати на скрипці Страдіварі. І звісно, що гастролі в Європі чи в США – це зовсім інший рівень: ти ні

про що не думаєш, окрім музики. Ти переїжджаєш з країни до країни, і тобі видають добові вже в тій валюті, в країні якої ти знаходишся... Тобто, все зроблено максимально для твого комфорту: всі перельоти, трансфери, все домовлено. І, звичайно, дуже приємно відчувати таке ставлення. Ти просто робиш свою справу, працюєш – і все. Поїздки за кордон зараз необхідні для того, щоб просто вижити. У першу чергу це стосується оркестрів.

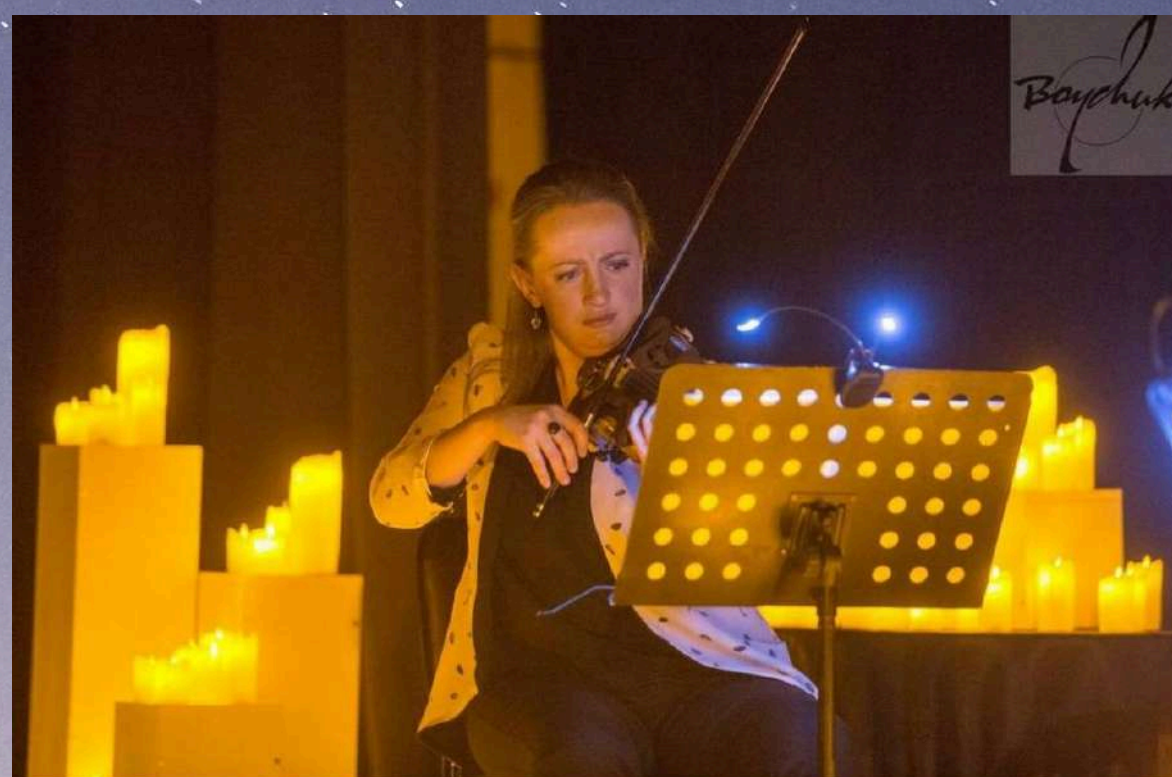
– Чому Ви віддаєте перевагу: виступати із сольними програмами, чи в ансамблі або з оркестром?

– Моя позиція – не працювати в оркестрі, вона принципова. Я зрозуміла, що там я вичерпала весь свій інтерес, там я більше

не розвиваюся. Грати одну й ту ж партію багато років – в тому вже немає сенсу. Скажу вам, з мене сміялися, коли я відмовилася працювати в оркестрі, сказали: «Ой, вона, мабуть, чогось не розуміє». Звісно, мені подобається виступати сольно. Також люблю грати в ансамблі (тріо, квартет тощо).

– Розкажіть про Ваш досвід співпраці з відомими диригентами. Чи був хтось, хто особливо вплинув на Ваше музичне мислення?

– Звісно такі були, і українські колеги також. Це Денис Северин, швейцарський віолончеліст ук-

раїнського походження, професор вищої школи музики у Женеві та Берні. Мені імponує, як він працює над артикуляцією, над динамікою, над формою та балансом. Юрій Літун – талановитий диригент та соліст-гобоїст Національного симфонічного оркестру України. Дуже цікава та освічена особистість. Останні мої гастролі були з Кері Лінн Вілсон (канадсько-українська диригентка) яка наразі очолює Національний ансамбль «Київська Камерата». Мене вражають її прекрасні професійні та людські якості: їй хочеться віддавати більше, взаємодія з нею просто неймовірна.

– Ваш дует «Бойчук-Крускаль» реалізував чимало авторських проєктів. Як народжуються ідеї таких програм?

– В дуеті з Владиславою ми виступали рівно 10 років. Всі програми були концептуально продумані. Це був прекрасний досвід, необхідний і цікавий. Це щастя, коли ти маєш змогу грати з тим, з ким тобі подобається і виконувати ту музику, що вам цікава. Цей проєкт наразі на паузі. Все трималося на абсолютному ентузіазмі, без жодної фінансової підтримки, що дуже важко. Але на зміну завжди приходить щось нове.

Є і хороший приклад. Колектив «Nota Bene chamber group»: молоді музиканти Національного будинку музики, найкращі зараз. Вони так само 10 років разом і на початку їхня співпраця також трималася на ентузіазмі. Але своєю працею і наполегливістю до-

сягнули дуже великого успіху, визнання і в Україні, і за кордоном.

– Ви є ініціаторкою ансамблю «КВА». У чому його творча концепція і чим він відрізняється від інших колективів?

– Це був такий жарт: Катя, Валя та Артем, і вийшло «КВА» (Я, Валентина Буграк, Артем Замков і Ольга Шадріна-Личак). Але концертним організаторам ця назва не сподобалась і поступово це переросло в ансамбль під назвою «Uccelli Barrocchi». На початку повномасштабного вторгнення ми зіграли безліч концертів в Києві, які були організовані агенцією Svitlo Concert. Саме тоді були блекнути і ми грали при електричних свічках. Концерти відбувалися часто, іноді два на день. Це

було важливо для слухачів, тому що можна було кудись вийти, посидіти в теплі і послухати музику. Для нас це була також реалізація: ми тут теж потрібні й можемо приносити користь, задоволення людям, які під час повномасштабного вторгнення залишилися в Києві. Наразі ми співпрацюємо з агенцією "A CONCERT". Влітку виступаємо на відкритих майданчиках, зараз чекаємо нового сезону.

– Який виступ на сцені Вам найбільше запам'ятався?

– Розкажу трошки курйозних випадків. Навчаючись у 10-му класі десятирічки я відіграла академконцерт. У мене були нові туфлі на широких підборах. Коли спускалася зі сцени я послизнулася на сходах і

впала хребтом на сходи. Руки автоматично підняла вгору, щоб скрипку не розбити. Але тоді я дуже сильно переживала, що хтось з комісії помітить мою стрілочку на колготах. Тепер я розумію, що взагалі треба думати в першу чергу про здоров'я, бо хребет – це дуже серйозно.

Також одного разу в Рівненському музичному училищі був концерт з Владиславою Крускаль. Ми підготували програму, яка мала завершуватись «Ескізом в молдавському стилі» Левка Колодуба, шикарною, запальною п'єсою. І раптом під час виконання цього твору у мене лопається струна. Я починаю щось вигадувати на трьох струнах, але розумію, що я ж не на конкурсі Паганіні і не зможу дограти п'єсу без однієї струни. Так ми Ескіз і не викона-

ли, було дуже образливо: я скрипку опустила, розплакалась прямо на сцені, це було дуже емоційно.

– Ви також займаєтесь музичною педагогікою в Академії ім.Р.Глієра. Яких реформ, на Вашу думку, потребує сучасна українська музична освіта, а що варто зберегти з попереднього досвіду?

– Мабуть, краще за мене на це питання відповів би Микола Удовиченко з Харкова – доктор мистецтва, доцент Харківського національного університету мистецтв, викладач-методист. Я не так довго викладаю, щоб робити якісь глибокі висновки. Проте маю з чим порівняти. Нещодавно відвідала Хмельницький та Полтавський коледжі. Наразі знаходжуся тут в

Ужгородському. Спостерегаю, які у вас красиві та великі споруди, у вас є Мала і Велика зали, їдальня. У нас нажаль цього дуже бракує.

Щодо освітнього процесу, то бачу, що студенти перевантажені. У викладачів зросла паперова бюрократія: тепер все важливішими стають папірці, документи, підписи, а не творчі досягнення.

– Як, на Вашу думку, варто прилучати молодь до академічної музики на «живих» концертах в еру діджиталізації?

– Це питання, напевно, має бути поставлене перед креативною молоддю. Я академіст в тому плані. Як на мене ніщо не замінить живе спілкування. Я люблю вести свої концерти, взаємодіяти з публікою, трошки пожар-

тувати, створити невимушену атмосферу. Це зближує. Недарма кажуть: «Будьте простішими і до вас потягнуться». А діджиталізація, мені здається, буде мати якийсь відбиток на концертному житті. Наприклад електронні планшети – це класно для музиканта, який багато гастролює: просто завантажив всю свою купу нот в один планшет і все. Я вважаю, не потрібно змішувати різні мистецтва, адже тепер модно і музика, і картинки, і ще щось видовищне. Достатньо просто сконцентруватися на музиці навіть в темряві, прожити її разом з артистами. Це найкраще.

– Яку музику Ви любляете слухати у вільний час?

– Вдома в мене найчастіше звучить джаз. Моє улюблена інтернет-станція – «Radio Swiss Jazz», там така легенька, приємна музика. Особливо я чекаю 24 грудня, коли вони майже добу транслюють різдвяну програму. А після 5 годин викладання я вмикаю в наушниках AC/DC щоб перебити безкінечні повтори переходів та зміни струн. Класичну музику вдома слухаю тільки за необхідності, коли потрібно розібрати новий твір або освіжити в пам'яті щось для студентів. Зараз я багато граю сама, слухаю, як грають мої студенти, стараюся відвідувати концерти класичної музики, так що слухати її ще і вдома просто не виникає бажання. Для цього потрібно сконцентруватися і нічого не виконувати паралельно: не можна мити посуд і фо-

ном слухати складну музику. Це потрібно робити серйозно і заглиблено. От на початку вивчення твору варто наслухатися інших інтерпретацій та виконань. Проте важливо, щоб їх теж не було забагато, бо треба прагнути свіжості виконання, адже на першому місці має бути ваша думка, а не те, що із запису «знято».

– Якби не музиканткою, то ким би Ви хотіли стати?

– В дитинстві – бібліотекарем. До речі, деякий час я і була бібліотекаркою, в оркестрі. Я чомусь про свою дитячу мрію і не згадувала. Насправді, це дуже виснажлива робота для мозку: постійний контроль і стрес. Якби не скрипка, мені здається, що я б змогла досягти успіхів у спорті: я дуже витривала.

– Чи є у Вас хобі?

– Викладання – це моє хобі. Також я люблю працювати, реально я отримую задоволення від цього: спокійно, гарненько, по лінії. Тоді мій внутрішній перфекціоніст просто щасливий. Також люблю в'язати, але зараз на це просто немає часу. Ще люблю прибирати, готувати, збирати гриби.

– Що б Ви побажали студентам, які обрали шлях музиканта?

– Щоб кожен залишався собою, щоб бачив свою мету, йшов до неї, мав витримку. Професія музиканта – реальна праця, а не просто натхнення, яке колись прийде – а якщо не прийде? Бажаю усім, щоб ця рутинна щоденна робота з часом переросла в задоволення. Я бажаю не втратити ен-

тузіазму, підтримувати вогник творчості, але при цьому треба системно працювати, Займатися творчістю хаотично, без чіткого розпорядку та дисципліни не вийде. Це щоденна копітка праця!

– Дякую Вам за щирі й цікаві розмови. Сподіваюсь на майбутні зустрічі у концертних залах!

У розмові з п. Катериною ми торкалися багато різних тем. Адже музиканти – такі самі люди, як і інші: їх хвилюють ті ж проблеми, що і тисяч пересічних громадян. Попри те, навіть у розмовах про роботу, про хобі, про жи-

ття залишається відлуння щойно пережитих музичних емоцій. Позаяк музиканти вирізняються особливою чутливістю – до звуку, до тиші, до інших. Музика вчить слухати не лише музичні звуки, а й людей. Зустріч із фаховим музикантом – це не лише контакт із майстерністю. Це зустріч із можливістю. І кожен юний музикант повинен вирішити сам, що з цією можливістю робити: залишити її як спогад чи перетворити на напрямок руху.

Розмову вела Елеонора ЛАВКАЙ

НІМЕЦЬКИЙ КОД МУЗИКИ: МІЖ ГЕРОЇКОЮ БЕТХОВЕНА І ЛІРИКОЮ МЕНДЕЛЬСОНА

Концертні афіші Ужгорода навесні завжди рясніють численними пропозиціями: від шлягерів масової культури – до шедеврів класичної творчості, що дозволяє задовольнити духовні потреби будь-якої аудиторії. Я обрала концерт «Від бурі до спокою: Бетховен і Мендельсон», що відбувся у великій залі Закарпатської обласної філармонії, позаяк імена цих геніїв добре відомі кожному слухачеві, а твори, які склали концертну програму, є основою репертуару музикантів різних країн, поколінь, стильових орієнтацій.

У програмі звучали: Симфонія № 3 «Героїчна» Л. ван Бетховена та Концерт для скрипки з оркестром мі-мінор

Ф.Мендельсона. Цього разу академічний симфонічний оркестр Закарпатської філармонії (дир. – заслужена артистка України Вікторія Свалявчик-Цанько) виступав із солісткою – лауреаткою всеукраїнських і міжнародних конкурсів Катериною Бойчук. Ідея концерту виявилась вдалою – організатори спробували дати відчуття поціновувачам музики багатогранність німецького музичного мислення: його діалектику, глибину та емоційну потужність. Виконання добре відомої

класичної музики завжди балансує на тонкій межі між пам'яттю і відкриттям. Отож, в цьому напруженні і постає певна інтрига.

Бетховенська симфонія завжди є випробуванням для оркестру – не лише технічним, а й світоглядним. Важливо не просто відтворити звучання, а прожити внутрішню напругу, боротьбу й трансформацію образів. На мою думку, оркестр із цим завданням впорався непогано. У першій частині були чітко вибудовані кульмінації, траурний марш став емоційним центром симфонії. Тут оркестр досяг тієї рідкісної якості звучання, коли тиша між фразами говорить не менше, ніж самі звуки. Скерцо прозвучало енергійно і пружно, з добре відчутим ритмічним імпульсом, а фінал дав змогу публіці від-

чути поступове визрівання світла після драматичного досвіду.

Скрипковий концерт Ф.Мендельсона задав тон ліричної задушевності, піднесеності та внутрішньої зосередженості. Виконання скрипальки Катерини Бойчук вирізнялося витонченим балансом між технічною вправністю та співучою кантиленою. Перша частина звучала як експресивний монолог, де кожна фраза мала внутрішню логіку й природне дихання. Особливо вражала якість звуку: м'який, співучий, глибокий, що не втрачав ясності навіть у найтонших динамічних відтінках. У другій частині солістка досягла стану інтимної довірливості, а оркестр постав не фоном, а співрозмовником. Фінал, з його легкою танцювальністю, прозвучав жваво, яскраво, завзято.

об'єднані спільною ідеєю: музика як простір внутрішньої сили. І саме в цій силі — стриманій, глибокій, позбавленій зовнішньої ефектності й полягала головна цінність цього вечора.

Варто зауважити, що публіка дуже добре сприймала програму. Це відчувалось не тільки у оплесках після завершення творів, а й, зокрема, у паузах, що свідчило про здатність виконавців перетворити концерт із події на емоційний досвід, який збагатив усіх присутніх.

У підсумку концерт справив враження цілісного художнього висловлювання. Поєднання Мендельсонівської лірики та Бетховенської монументальності не виглядало контрастом заради ефекту — навпаки, воно підкреслило різні виміри музичного мислення,

Катерина Гулій

ФОРМУЛА УСПІХУ: ЩО СТОЇТЬ ЗА ВИБОРОМ РЕПЕРТУАРУ

Репертуар у житті музиканта — це значно більше, ніж простий перелік творів для виконання. Це — свідомий або інтуїтивний вибір, який формує творчу ідентичність, визначає професійний напрям і встановлює діалог між виконавцем і світом. Саме тому проблема вибору репертуару є не лише технічною чи педагогічною, а глибоко естетичною і навіть філософською.

Одне з ключових питань: чи музикант обирає репертуар, чи репертуар «створює» музиканта? На перший погляд, відповідь очевидна — виконавець сам вирішує, що йому співати чи грати. Проте в реальності цей зв'язок значно складніший. Кожен обраний твір залишає слід: формує

мислення, впливає на технічний апарат, розширює або звужує художній світогляд. Таким чином, репертуар поступово «ліпить» музиканта, визначаючи не лише його можливості, а й межі.

Вибір творів безпосередньо впливає на те, як сприймають виконавця. Один і той самий артист може постати перед аудиторією як віртуоз — якщо демонструє технічну складність; як інтелектуал — якщо звертається до глибоких, змістовних композицій; як новатор — якщо шукає нові форми і сучасний репертуар; або як популяризатор — якщо орієнтується на доступність і впізнаваність музики. У цьому сенсі репертуар є своєрідною мовою, якою музикант «розповідає» про себе.

Особливу роль відіграє перше враження для артиста. Часто саме воно закріплюється найміцніше, і репертуар тут стає вирішальним фактором. Перші виконані твори створюють образ, який потім важко змінити. Саме тому деякі композиції стають «візитівкою» виконавця: вони настільки органічно поєднуються з його манерою, що починають асоціюватись в уяві слухачів разом із його ім'ям. Це водночас і велика перевага, і певна пастка: впізнаваність може обмежувати свободу подальшого вибору.

Не можна оминати і проблему «зони комфорту». Вона дає відчуття стабільності та впевненості, але водночас може стати перешкодою для розвитку. Музикант, який постійно виконує лише знайомі та зручні твори, ризикує зупинитися у

професійному зростанні. Вихід за межі звичного — це завжди виклик, але саме він відкриває нові горизонти і сприяє справжньому становленню артиста.

Репертуар також визначає професійні можливості. Він може відкривати шлях до конкурсів, концертних майданчиків, нових аудиторій, а може, навпаки, обмежувати. Надмірна орієнтація на популярні твори часто забезпечує швидкий успіх і прихильність слухачів, проте інколи знижує художню глибину програми. У той же час складний, маловідомий репертуар розвиває музи-

канта, але не завжди гарантує миттєве визнання. Саме тут постає потреба балансу між мистецькою цінністю і комунікацією з публікою.

У сучасних умовах до цього додається ще один важливий вимір — фінанси і самопросування. Музикант сьогодні — це не лише виконавець, а й творець власного бренду. Ефективна реклама, активність у соціальних мережах, якісний контент стають необхідними інструментами для популяризації репертуару. Від того, як артист презентує себе, залежить не лише його впізнаваність, а й можливості для професійної реалізації.

Отож, репертуар — це не завершений набір творів, а безперервний шлях навчання. Він змінюється разом із музикантом, відображаючи його розвиток, пошуки і внутрішні

трансформації. Музикант формується не лише тим, як він виконує, а й тим, що саме він обирає виконувати. І саме в цьому виборі проявляється його справжня творча свобода і відповідальність.

Ангеліна БУРСА

Редакційна колегія

Тетяна РОСУЛ —
головний редактор

Члени редколегії
Елеонора ЛАВКАЙ
Катерина ГУЛИЙ
Ангеліна БУРСА

Дизайн і верстка
Софії ОКСІЮК